

Kapya atu ba Pol hatô hadêᶇ

Titi Abô môᶇ

Lom êv Pol vê hêk koladôᶇ (Ap 28), êᶇ ma thai lôk Titi i ᶇgavithôm Klit lôbôlôbô ba enaᶇ Wapômbêᶇ anêᶇ Abô Mavi bêᶇ hadêᶇ thêlô. Vêᶇ ma Pol hanaᶇ ek Titi indum ku êᶇ endeba anêᶇ daᶇ lôk etak avaka êtôm malak lôkthô ma hatak Klit ba hi loᶇ buyaᶇ. Titi hadum ku êᶇ denaᶇ, ma Pol hatô kapya êntêk hadêᶇ yani. Hato ek embatho Titi loᶇ esak anêᶇ ku lôk nêᶇ auk ek êmbôv ᶇê takatu ba êvôliᶇ dômiᶇ hathak abô anôᶇ ek nêbônêlêᶇ ma nêᶇ auk esak êvhaviᶇ lôk iniᶇ ku ma eyabiᶇ i esak kêdôᶇwaga abôyaᶇ.

Hato kapya êᶇ hadêᶇ 64 AD la.

Pol hêv lamavi

¹ Ya Pol, Wapômbêᶇ anêᶇ anyô ku ma Yisu Kilisi anêᶇ aposel, yahato kapya êntêk. Yisu Kilisi hêv ya ek yanaᶇ anêᶇ abô bêᶇ ma yambatho ᶇê takatu ba bôk habi baᶇ hayô hêk i iniᶇ êvhaviᶇ loᶇ. Lôk yanêᶇ auk ek neyala abô avanôᶇ atu ba halom avômalô ek nêᶇmô êtôm Wapômbêᶇ anêᶇ lahaviᶇ ²*ek nêᶇnêᶇ maleᶇiᶇ esak neja lôkmala atu ba tem nêᶇmô êtôm wak nômbêᶇ intu sapêᶇ. Môᶇ anôᶇ ma Wapômbêᶇ bôk havak abô yôv nena tem nêᶇ êndêᶇ i ba miᶇ hatôm esau ami. ³ Alalôaniᶇ bulubiᶇ Wapômbêᶇ bôk hatak waklavôᶇ te yôv ba hatak ku halôk yabaheᶇ lôk hanaᶇ lôklokwaᶇ ek yanaᶇ anêᶇ

* **1:2:** Kol 1:27

Abô Mavi bêñ êndêñ avômalô ek batu Abô Mavi êñ êlêm yaiñ.

⁴*Yahato hadêñ o Titi, yenañ okna anôñ hathak alaianiñ aêvhaviñ.

Kamik Wapômbêñ lo alalôaniñ Bulubiñ Yisu Kilisi iniñ wapôm lôk labali êmô imbiñ o.

Titi endam avaka ek neyabiñ avômalô êvhaviñ lodôñlodôñ

⁵Bôk yahatak o hamô Klit ek undum ku takatu ba hêk denañ lôk otak avaka doho anêñ lomalak êtôm atu ba bôk yahanañ hadêñ o. ⁶*Otak i êtôm aêntêk. Anyô atu ba abô mi hêk avômalô maleñiñ ma hamô tiñiñ haviñ yanavi. Ma anêñ nali êvhaviñ ba avômalô miñ enañ abô hathak iniñ maleñ thanô lôk leñôndôñ kôtôñ ami. ⁷Nê takatu ba eyabiñ avômalô êvhaviñ idum Wapômbêñ da anêñ ku ba intu thêlô abô mi ênjêk avômalô maleñiñ. Ma miñ thêlô nesoy nena thêlô ma ñê bêñ ek avômalô vi ami, lôk miñ leñiñmaniñ kethenñ ami, ma miñ ninum waiñ ba molo ami, lôk miñ maleñiñ thêlêv ami, ma miñ netañtaji esak avômalô vi iniñ valuselenñ ami. ⁸Mi. Neja avômalô thô lôk leñiñimbiñ kobom atu ba mavi ma nipuk i loñ lôk nêmo thêthôñ lôk mathenñ ma neyabiñ i mavi. ⁹Ma nebalonñ abô avanôñ biñ atu ba bôk êdôñ loñ lôklokwanñ ek nêndôñ avômalô esak auk thêthôñ ek nembatho iniñ êvhaviñ loñ lôk nijik avômalô leñôndôñ kôtôñ iniñ auk lokbanñ thô ek netak.

Nê leñôndôñ kôtôñ bêñ anôñ êmô Klit

* **1:4:** Lom 1:7; 2Ko 8:23; Gal 2:3 * **1:6:** 1Ti 3:2-7; 2Ti 2:24-26

10 *Otak avaka anêḡ aêḡ ek neyabinḡ avômalô êvhavinḡ ek nininḡ loḡ sinḡ ek ḡê nômbêḡ atu ba ibi leḡôndôḡ sinḡ anêḡ Klit. Thêlô ma ḡê enaḡ abô mayaliv ba esau avômalô. Nê Islael takatu ba evaloḡ kobom nenḡothe kupik vê ethak êmôḡ ek kobom êḡ. 11 *Nê takêḡ ma onaḡ ek nêmoḡ bônôḡ ba miḡ otak i ek nêndôḡ avômalô ami. Thêlô leḡinḡhavinḡ valuseleḡ ba intu êdôḡ avômalô hathak auk lokbaḡ ba ibulinḡ ḡê êvhavinḡ lodôḡlodôḡ ininḡ auk. 12 Thêlô ininḡ anyô lôkauk te hanaḡ hathak thêlôda aêntêk, “Avômalô Klit sapêḡ ma ḡê abôyaḡ lôk êtôm bok ḡgalewaḡ ba êk ku mi ma eyaḡ nôḡ hatôm bok iyom.” 13 *Abô êḡ ma avanôḡ. Ba intu osaḡ i lôklokwaḡ ek ininḡ êvhavinḡ imbitak mavi 14 *ma netak Islael ininḡ kukuthinḡ oyaḡ oyaḡ lôk miḡ nesopa ḡê takatu ba êvôlinḡ dôḡinḡ hathak abô avanôḡ ininḡ abô majaḡ ami. 15 Avômalô takatu ba ininḡ kapôlôḡinḡ mabuḡ hêk Wapômbêḡ ma, ma nôḡ eyaḡ lôk nôḡkama lôkthô ma mabuḡ aêḡ iyom. Ma doḡtom avômalô takatu ba miḡ êvhavinḡ ami lôk ininḡ kapôlôḡinḡ lelaik ma nôḡlate miḡ mabuḡ ami. Aêḡ ba ininḡ auk lôk kapôlôḡinḡ lelaik kambom. 16 *Thêlô enaḡ nena eyala Wapômbêḡ, ma doḡtom ininḡ bôk lo loḡ hik thô nena êthôḡ yani paliḡ. Thêlô leḡinḡôndôḡ kôḡôḡ ba miḡ hatôm nindum nôḡla mavi te ami lôk êtôm nôḡ ôvathek hêk Wapômbêḡ ma.

2

Ôndôḡ kobom mavi êndêḡ avômalô êvhavinḡ

-
- * **1:10:** 1Ti 4:7 * **1:11:** 2Ti 3:5-6; 1Pi 5:2 * **1:13:** 2Ti 4:2
 * **1:14:** 1Ti 4:7 * **1:16:** 1Jon 1:6; 2:4

lodôḡlodôḡ

¹ Oda miḡ ôôtôm thêlô ami. Ma ôndôḡ avômalô ek nesopa Wapômbêḡ anêḡ auk thêthôḡ. ² Ôndôḡ anyô boḡnena ek nipuki loḡ esak auk mayaliv ma nêmo batôḡ oyaḡ lôk neyabiḡ i dedauḡ mavi. Ma iniḡ êvhaviḡ lôk leḡiḡhaviḡ avômalô embothoḡ mavi. Ma nimiḡ lôklokwaḡ esak malaiḡ.

³ *Ma aêḡ iyom ma ôndôḡ avôdôḡnena imbiḡ ek nêmo mathêḡ êtôm Wapômbêḡ anêḡ lahaviḡ. Ma miḡ nenaḡ abôma esak avômalô vi ami ma miḡ netak waiḡ ek eyabiḡ iniḡ auk ami. Mi, ôndôḡ thêlô ek neja auk mavi ⁴ ek nêndôḡ avi muk ek leḡiḡimbiḡ vêḡi lôk nali, ⁵ *ma nipuk i loḡ lôk nêmo mabuḡ, ma nindum iniḡ ku neyabiḡ iniḡ avômalô mavi lôk nênem leḡiḡhaviḡ êndêḡ avômalô ma nedovak vêḡi iniḡ abô vibiḡ. Idum aêḡ ma tem miḡ hatôm anyôla enaḡ abôma esak Wapômbêḡ anêḡ abô ami.

⁶ Ma anyô muk ma osoḡ i lokwaḡ aêḡ iyom ek nipuki loḡ. ⁷ *Ma oda ôôtôm lavôḡiḡ mavi esak nômkama sapêḡ ek apenena nêgê ba nesopa vemgwam. Ôndôḡ avômalô lôk malemdôḡ esak abô takatu ba halêm anêḡ o kapôlôm. ⁸ *Ma onaḡ abô thêthôḡ mavi iyom ek avômalô miḡ hatôm nêpôm anêm abô anêḡ kambom te ami. Undum aêḡ ek avômalô takatu ba êpôlik hathak anêm abô ma tem mama ba miḡ hatôm nenaḡ abô kambom te esak alalô ami.

* **2:3:** 1Ti 3:11 * **2:5:** Ep 5:22 * **2:7:** 1Ti 4:12 * **2:8:** 1Pi 2:15

9 *Ma nê takatu ba êmô alaŋsi vibiŋ* ma oson i lokwaŋ ek nêmo iniŋ alaŋ vibiŋ esak nômkama sapêŋ ek nindum thêlô leniŋmavi. Ma miŋ nêwê abô viyaŋ ami. 10 Lôk miŋ neja iniŋ nômla vani ami. Mi, nindum nômkama sapêŋ thêthôŋ ek injik thô nena iniŋ ku ma mavi ek iniŋ alaŋsi nênemimbiŋ thêlô. Idum aêŋ ma tem alalôaniŋ Wapômbêŋ atu ba hêv alalô bulubiŋ anêŋ abô imbitak lêlêyaŋ mavi ênjêk avômalô maleniŋ.

Wapômbêŋ anêŋ wapôm hik alalô liŋ ek nasopa anêŋ loŋôndê ek nayabiŋ Kilisi

11 Alalô nasopa kobom mavi takêŋ ek malê nena Wapômbêŋ anêŋ wapôm bôk halêm yaŋ yôv ba hawa bulubiŋ halêm ek avômalô sapêŋ nênemimbiŋ. 12 *Ma wapôm êŋ hadôŋ alalô ek natak kobom avôliŋ dômiŋ ek Wapômbêŋ lôk pik anêŋ thethaŋak ma napuki loŋ lôk namô thêthôŋ ba nasopa Wapômbêŋ anêŋ lahaviŋ êndêŋ waklavôŋ êntêk. 13 Ma alalô nasopa loŋôndê êŋ ba nanêm maleniŋ ek mek mavi atu ba tem êlêm. Mek mavi êŋ ma waklavôŋ atu ba Yisu Kilisi anêŋ deda lôkmaŋiŋ êlêm yaŋ. Yani ma Anyô Bêŋ Wapômbêŋ, alalôaniŋ bulubiŋ. 14 *Yani hêv yanida halêm ba hama hathak alalô ek nêmo alalô vê ênjêk kambom lomalama lôk havôkwiŋ alalô ek nam-bitak yanida anêŋ avômalô takatu ba êk lêlê ek nandum ku mavi.

* 2:9: 1Ti 6:1 * 2:9: 'Nê takatu ba êmô alaŋsi vibiŋ' ma hathak abô Inglis ma 'slave'. Nôŋgô Epesus 6:5. * 2:12: 1Jon 2:16 * 2:14: Kis 19:5; Lo 7:6; Ese 37:23; Gal 1:4; 1Pi 2:9

15 *Ba intu onja abô takêntêk anêḡ ôdônḡ sa êndêḡ avômalô êvhaviḡ. Lôk osonḡ i lokwanḡ ek nesopa ma avômalô leḡḡḡndônḡ kôtônḡ ma osanḡ i. Onanḡ abô takêḡ esak Wapômbêḡ anêḡ lôklokwanḡ. Ma miḡ otak anyôla atu ba hoyabiḡ i ek enanḡ nena anêm abô ma nôḡm oyanḡ ami.

3

Nundum malêla takatu ba mavi

1 *Nuḡḡwik avômalô iniḡ auk liḡ esak loḡbô ek nedovak gavman lôk iniḡ ḡê bêḡbêḡ ba nesopa iniḡ abô. Lôk nêḡpêḡk i ek nindum ku mavi lômaloma. 2 Ma miḡ nenanḡ abô kambom esak anyô vi lôk miḡ nêḡkôki ami. Mi, netauviḡ i dedauḡ ba nêḡm yôhokna imbiḡ avômalô sapêḡ.

3 *Ek malê nena sêbôk ma alalô thônḡthônḡ hatôm thêlô. Alalô leḡḡndônḡ kôtônḡ lôk êvhaviḡ abôyanḡ ba atak Wapômbêḡ anêḡ loḡḡndê ma amô thethanak lôk alak lômaloma viḡḡ. Ma amô lôk leḡḡdanḡ ba awa auk kambom hathak anyô vi. Alalô apôlik ek i ma thêlô êpôlik ek alalô. 4 Ma doḡtom lêk ma Wapômbêḡ, ôpatu ba hêv alalô bulubiḡ, hik anêḡ kôbom mavi lôk anêḡ lahaviḡ thô hadêḡ alalô. 5 *Yani hêv alalô bulubiḡ hathak yanida anêḡ lahiki. Ma miḡ hathak alalôaniḡ ku thêthônḡ ami. Mi, havôkwiḡ alalôaniḡ kambom ma hadum ba alalô abitak lukmuk hathak Lovak Mathêḡ ba hêv lôkmala lukmuk hadêḡ alalô. 6 *Hathak ôpatu ba hêv alalô bulubiḡ, Yisu Kilisi, ma Wapômbêḡ

* 2:15: 1Ti 4:12 * 3:1: Lom 13:1-7; 1Pi 2:13-14 * 3:3: 1Ko 6:9-11; Ep 2:1-2; 5:8 * 3:5: 2Ti 1:9; Hib 10:22 * 3:6: Ap 2:17-18

hanğasô anêñ Lovak Matheñ bêñ anôñ hayô hamô alalô. ⁷ Yani habi anêñ wapôm sam ba dalam alalô nena avômalô thêthôn. Ba intu alalô awa athêñ ek naja lôkmala atu ba tem namô êtôm wak nômbêñ intu sapêñ. Ma lêk aêv maleñiñ ek nôm êñ.

⁸ Abô takêñ ma avanônñ biñ. Ba intu yalenñhaviñ ombatho i loñ lôklokwañ ek nesopa abô takêñ sapêñ ek vi atu ba bôk êvhaviñ Wapômbêñ yôv ma neyabiñ i ek nindum ku mavi thêthô. Abô takêñ ma mavi anônñ ba tem nêv avômalô lôkthô sa.

⁹ *Nômô daim ek auk molo takatu ba avômalô êkôki hathak lôk ekatuñ Israeñ ininñ limi bôbô ininñ athêñ ma abô lôkthango ma ethañ i hathak Mose anêñ balabuñ. Nôm takêñ ma nôv oyañ ba miñ hatôm nêv anyôla sa ami. ¹⁰ *Anyôla havak avômalô vose hi lodônñlodônñ ma onañ bôlônñ ju êndêñ ôpêñ nena etak auk êñ. Ma mi ma otak yani ba nu. ¹¹ Alalô ayala nena avômalô anêñ aêñ ininñ auk ma lokbañ ba idum kambom thêthô. Ba intu ininñ bôk lo loñ takêñ da hik thêlô thô nena nêv idum kambom.

Abô anêñ dañ

¹² *Tem yanêv Altema mena Tikikus la ba êsôk, êñ ma o lôklokwañ ek nu Nikopolis ek ôpôm ya. Yenañ auk nena tem yana yamô Nikopolis êndêñ waklavônñ belêñ simbak. ¹³ *Sena, anyô lôkauk hathak abô majañ, lo Apolo etak môlô ba i buyañ, ma noyabiñ i esak nômkama takatu ba thai mi ek nêv thai sa. ¹⁴ *Ôndônñ alaianiñ avômalô ek

* **3:9:** 2Ti 2:14,16 * **3:10:** Mat 18:15-17 * **3:12:** Ep 6:21-22;
Kol 4:7-8 * **3:13:** Ap 18:24; 1Ko 3:5-6 * **3:14:** Ep 4:28

nindum ku mavi ni thêthô lôk nênmê avômalô vi
atu ba êv yak hathak nômkama sa ek iniñ êvhaviñ
injik anôñ.

¹⁵ Avômalô takatu ba êmô haviñ ya êv iniñ
leñimavi hadêñ o. Ma nênmê yenañ aêñ êndêñ nê
êvhaviñ takatu ba leñinhaviñ yêlô.

Wapômbêñ anêñ wapôm êmô imbiñ môlô lôkthô.

Wapômbêŋ Anêŋ Abô Mathen
The New Testament in the Malei-Hote Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Maei-Hote long Niugini
copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc. and The Malê people

Language: Hotê-Malê (Malei-Hote)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: The Malê people

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Apr 2023 from source files dated 9 Oct 2020

c8e90bc3-6cab-57b1-9a48-04f5f30fe59a